

WSTĘP

1. Cele i motywy napisania biografii 9
2. Stan badań 11
3. Podstawy źródłowe 14
4. Struktura biografii 18

ROZDZIAŁ I

- Życie rodzinne, edukacja i kształtowanie osobowości 20
1. Dzieciństwo i lata szkolne. 20
  2. Studia uniwersyteckie – Kijów, Zurych, Berlin, Paryż 24
  3. Założenie rodziny – między Zurychem a Krakowem 38

ROZDZIAŁ II

- W roli profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz szefa Departamentu Nauki i Szkół Akademickich Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie 45
1. Praca naukowa w Zakładzie Patologii Ogólnej i Doświadczalnej Uniwersytetu Jagiellońskiego – sukcesy i porażki 45
  2. W okresie I wojny światowej. W roli organizatora i szefa IV filii trzeciego Szpitala Fortecznego w Krakowie 54
  3. Na stanowisku dyrektora Departamentu Nauki i Szkół Wyższych w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie . . . 58
  4. Udział w reaktywacji Uniwersytetu Wileńskiego i w powstaniu Uniwersytetu Lubelskiego oraz idea reformy studiów lekarskich 62

ROZDZIAŁ III

- Organizator i pierwszy dziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego . . . 67
1. Wpływ relacji osobistych z Heliodorem Święcickim na zaangażowanie się w uruchomienie Uniwersytetu Poznańskiego 67
  2. W roli organizatora i dziekana Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego 72

ROZDZIAŁ IV

- Współtwórca polskiej szkoły historii i filozofii medycyny oraz poznańskiej antropologii 86
1. Przyjazd do Poznania i śmierć Heliodora Święcickiego 86
  2. Wkład intelektualny i organizacyjny w rozwój historii i filozofii medycyny . . . 89

2.1. Ideał dobrego lekarza	90
2.2. Związek filozofii z profesją lekarską	93
2.3. Etyczne aspekty medycyny a potrzeba humanizacji studiów lekarskich	96
3. Badania w zakresie historii medycyny	100
3.1. Znaczenie badań biografii lekarzy dla historii medycyny	100
3.2. Historia medycyny, jej zadania i metody badań	102
4. Założenie „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny” jako platformy badań historyczno-medycznych	105
5. Wydawca źródeł	111
6. Udział w rozwoju antropologii w Polsce w okresie międzywojennym	113
6.1. Powołanie do życia Zakładu Antropologii, Polskiego Towarzystwa Antropologicznego oraz „Przeglądu Antropologicznego”	113
6.2. Badania antropologiczno-archeologiczne	115
6.3. Antropologia jako nauka a rozwój eugeniki	120
7. Rola Wrzoska w integracji polskiego środowiska antropologii oraz historii i filozofii medycyny	124

ROZDZIAŁ V

W latach 20. i 30. – jako profesor Uniwersytetu Poznańskiego oraz wykładowca Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie	129
1. W meandrach życia akademickiego – podłoże konfliktu między „lewicą” a „prawicą” w Radzie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego	129
2. Wobec procesu brzeskiego, reformy szkół akademickich oraz przejawów antysemityzmu na uniwersytetach	136
3. Dębki – Wrzoskowa Arkadia	147
4. W kręgu myśli chrześcijańskiej i mesjanistycznej	152
5. Fundacja „Nauka i Praca” jako upamiętnienie dokonań prof. Heliodora Święcickiego	155
6. Organizacja Zakładu Historii i Filozofii Medycyny	157
7. W przededniu wojny	160

ROZDZIAŁ VI

Podczas II wojny światowej – jako profesor i dziekan Wydziału Lekarskiego na tajnym Uniwersytecie Ziemi Zachodnich	162
1. W okupowanej Warszawie – czas refleksji nad przyczynami upadku Polski	163
2. Tajny Uniwersytet Ziemi Zachodnich – czas pracy na rzecz przyszłości medycyny polskiej	168
3. Powstanie warszawskie – czas heroizmu	172

ROZDZIAŁ VII

W cieniu komunizmu	176
1. Odbudowa Wydziału Lekarskiego z powojennych zniszczeń oraz zabiegi o dalsze zatrudnienie na Uniwersytecie Poznańskim	176
2. Kres nauczania historii i filozofii medycyny oraz rozwiązanie Fundacji „Nauka i Praca” im. Rektora Heliodora Święcickiego	186

3. W okresie dyktatury stalinowskiej	190
4. Czas tworzenia bibliografii antropologii polskiej oraz pisania biografii wielkich lekarzy: Karola Marcinkowskiego, Józefa Majera oraz Tytusa Chałubińskiego	193
5. Powrót do życia akademickiego i przejawy uznania	207
ZAKOŃCZENIE	217
ANEKSY	
1. Kalendarium życia prof. Adama Wrzoska.	222
2. Alfabetyczny spis autorów prac doktorskich, pisanych bądź procedowanych pod kierunkiem prof. Adama Wrzoska w latach 1932–1950	232
3. Spis absolwentów Wydziału Lekarskiego UP, których prof. Adam Wrzosek był promotorem w procesie uzyskiwania tytułu doktora wszech nauk lekarskich w latach 1920–1932	236
WYKAZ SKRÓTÓW	237
BIBLIOGRAFIA	
1. Materiały archiwalne.	238
2. Źródła drukowane	239
2.1. Czasopisma i periodyki.	239
2.1. Publikacje Adama Wrzoska.	239
3. Ważniejsze opracowania i wspomnienia	259
SPIS RYCIN.	267
INDEKS NAZWISK	272
SUMMARY	
Professor Adam Wrzosek (1875–1965) – historian and philosopher of medicine.	
Intellectual biography outline	280